

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Megjelenik a végleges lakásrendelet*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.

(Hely)

1921. 10. 9

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

347.453.3, 1921

Megjelenik a végleges lakásrendelet

A holnapi hivatalos lap közli azt a lakásrendeletet, amelynek végleges szövegét a tegnapi minisztertanácsban fogadtatta el dr. Bernolák Nándor népjóléti és munkaügyi miniszter. Előttünk van a rendelet teljes szövege, amelyből megállapítható, hogy dr. Bernolák Nándor az elhangzott súlyos kritikák hatása alatt meghátrált és rendeletének lényeges intézkedéseit jelentékenyen módosította.

Az egész rendeleten vörös zsinórként végighúzódik egy merőben új kifejezés, a legújabb jogkörvonalazása: az a lakásigény, amelyet „kiváltságos közszolgálati alkalmazottak, közérdekből méltánylást érdemlő sürgősebb” lakásstípusok teremt, az elsőosztályú állampolgár a közalkalmazott, a második osztályú az, aki nem községi, állami vagy megyei tisztviselő. De ez nem jelenti a tisztviselői kérdés megoldását, mert a köztisztviselőknek és éhező családjának nem rangsorra van szüksége, hanem lakásra és jólétre, amelyet ily módon megteremtani nem lehet, sőt ez súlyosan sérti a köztisztviselői érdekeket, mert erősen emlékeztet arra a hirhedi frazeológiára, hogy minden a miénk. Ebből a legújabb színezésű frazeológiából nem lehet fölnevelni csenevész gyermekeket és nem lehet felruházni főszolgabírák és törvényszéki bírók rongyokban járó feleségeit, ez csak a társadalmi osztályok közötti ellentétet növeli és hogy ez meg ne történhessék, a nyilvánosság egész súlyával megállapítjuk, hogy ez a megkülönböztetés nem jelent előnyt a köztisztviselőnek és az az öntudat, a melyet növel, nem ér fel egy meleg szobával és egy jó polgári ebéddel. E kettő helyett osztályelsőbbséget adni lehet ideig-óráig, ez bődtudat megteremtése, de ez a tisztviselői kérdés megoldásának nem tekinthető.

Az építkezési rendelkezéseket, amelyeket az első két rendeletterv oly precízen és minden kételyt kizáróan megállapított, s amelyek valóban alkalma-

sak lettek volna a ráépítkezések és átépítkezések vétele, amely a családi otthon feldulását jelentette megindítására, a végleges rendelet is kihagyja, de volna.

Bernolákhoz közelálló helyen mondják, hogy ez azért történt, mert az építkezésekről törvény fog intézkedni és ebben fognak foglaltatni az elmaradt rendelkezések. Ez is súlyos mulasztás, mert még nem tartunk a törvénytervezetnél sem és ha az a nemzetgyűlés elé kerül, karácsony előtt nem lehet törvényvélemény, mint ha benne lett volna a rendeletben a sok jó és üdvös intézkedés, a tél beálltáig jelentékeny számú átépítések és felépítések lettek volna várhatók.

A híres 14-ik szakasz három kikézdése érvényben marad. Itt az ellenzék legtöbb követelése teljesült. Kár, hogy az a) bekezdésnek az a megváltoztatása, amely fontos államérdekből igénybevett lakás bejelentését a minisztertanács elé utalja, a rendelkezésből kimaradt. A miniszter tehát olyan módosítást ígért meg, amelyről a végleges rendelet kibocsátásakor megfelelkezni kívánt.

Lényeges enyhítéseket jelent a magánjog szempontjából a rendelet 10-ik cikke is, amely szerint a lakáshelyiségek igénybevétele tárgyában panasznak van helye, és ennek a panasznak az igénybevételi határozat végrehajtására, ha a helyiség üres, használati hatálya van. Az ily felebbezések a lakásügyi tanács, illetőleg a miniszteri biztos elé tartoznak végérvényesen.

Merőben akadémikus értékű a 11-ik cikk, a mely szerint a végrehajtás a foganatosítás kérdésének napját követő 3 nap alatt elvégzendő. A végrehajtási utasításról a törvény rendelkezik, annak határozmányai érvényesek, azokon ez a rendelet nem tud változtatni és így az lesz a leggyakoribb eset, hogy 3-4 hónap helyett 1-2 hónapig fog tartani az új rendben az igénybevételi eljárás, illetőleg a helyiség lefoglalása és kiutalása, de a hajléktalan beköltözése épügy el fog tartani 2-3 hónapig, mint eddig.

Elmaradt a rendeletről az ügyvédek üldözése is, és főként elmaradt a közös helyiségek igénybe-

Az oly sokszor ismertetett különféle lakásrendezetek helyett egy egészen új lakásrendelet jelenik meg, amelynek vannak bántó rendelkezései, de a rendelkezések nagy része csak a jogelvet sértik, ám a valóságban keresztülvihetetlenek. Így tehát a rendelet nem egyéb, mint az 1552. számú lakásrendelet feltámasztása, a 2300. számú rendelet oly jól bevált anyagi intézkedései nélkül. A végleges rendelet eképp nem is félmunka, hanem tökéletesen felesleges munka, amely senkinek nem fog lakást juttatni, és csak arra jó, hogy lerongyolódott magyar társadalom szociális és osztályellentéteit még jobban kiélezze, anélkül, hogy abból egyetlen szűkölködőnek is haszna volna.

Meg kell állapítani, hogy a rendelet végleges megszervezésénél a jogi pongyolaságokat és szerkezeti lazaságokat nagyrészt sikerült kiküszöbölni, s hogy a népjóléti miniszter őszinte jóhiszeműséggel törekedett kielégíteni azokat az óhajokat amelyek nem kívántak magánjogi zürzavart látni, s legrégibb módon értelmezett magánjog helyett. A miniszter ur feladata lesz legszemélyesebb rendeletének oly értelmezése és a gyakorlatban való oly keresztülvitele, amely a tömegek előtt népszerű frázisok helyébe a jog uralmát helyezi.

Fehéri Armánd.

A rendelettel kapcsolatban

Bernolák Nándor népjóléti miniszter a következőket jelentette ki

munkatársunknak:

— A lakásügyi rendelet holnap megjelenő, szükségesnek tartom a közvélemény tájékoztatása végett az alábbiakat kijelenteni: A végrehajtás tekintetében eddig az volt a helyzet, hogy a Lakáshivatal alig tudott megbirkózni az ügyek tömegével, amelyekben határoznia kellett. Ha valaki bejelentette igényét valamely lakásra, amely igénybe vehető volt,

ezt a lakásügyi értesítőben a Lakáshivatal közze-
tette. Erre beérkezett az igénylők tömegének bead-
ványa a lakásügyi hivatalhoz. Egy-egy ember tíz
lakásra is bejelentette igényét. Ha a lakástulajdonos
jogorvoslattal élt a lakáshivatali határozattal szem-
ben, akkor a törvényszékhez kellett fordulnia. Itt új
tárgyalást tűztek ki és ennek lefolytatása után, ha
ez a fórum is megállapította a lakás igénybeveheté-
sét, az igazságügyi miniszterhez került a felebbezés.
Az itt hozott döntés után következett a bérlő kijelö-
lése. Mikor pedig a kijelölt bérlő el akarta foglalni
a neki juttatott lakást, kiderült, hogy azt mások lak-
ják, akik már hónapokkal ezelőtt foglalták el azt.
Ezt az eljárást tovább fentartani nem lehet. Az új
rend mellőzi az igénybejelentés közzétételét. A lakás-
ügyi hivatal nyolc nap alatt köteles dönteni az igény-
bevehetés kérdésében. A bérlő kijelölésénél az a szem-
pont kell, hogy vezesse, hogy a lakás annak adandó
ki, aki arra leginkább rá van utalva. Az elsőbbségi
jogot természetesen az élvezi, aki a lakást előbb kér-
te. Ha pedig valakinek bejelentése révén kétszer ju-
tott a hatóság tudomására az igénybevehető lakás,
azt harmadik esetben feltétlenül elsőbbség illeti a
többi igénykeresőkkel.

— A lakásügyi hatóságnak tanácsülésén hozott
ilyen határozatával szemben, amelynek meghozatalá-
nál a főváros képviselőjének is helyet szántam, több
tekintélyes tényezőnek, különösen pedig a fővárosi
kiküldöttek óhajására, az új rendelet is panasznak
ad helyt az elsőfoku határozattal szemben. A panasz-
felek előterjesztései után három nappal a lakásügyi
hatóságnak tanácsa fog dönteni a panasz jogosult-
sága felett vagy a lakás kiadatása iránt. Az eltérés
tehát a sürgősségen felül az lesz, hogy nem a tör-
vényszék, de a lakásügyi tanács fog eljárni második

fokon. De ha figyelembe vesszük, hogy a tanács több
bírói taggal lesz képviselve, az eltérés csak formai, de
nem érinti a lényegét és lehetővé teszi a gyorsabb
eljárást a közigazgatási szempontok nagyobb figye-
lembevételével. Természetesen ez is meg fog szűn-
ni, mielőtt a népjóléti miniszter abban a helyzetben
lesz, hogy megállapíthatja a lakásinség enyhülését.

— A vidéken ugyanilyen ideiglenes módon erre
a célra kirendelt miniszteri biztosok fognak másodfo-
kon dönteni.

— Megemlítem még, hogy nagyon jól tudom,
hogy rendeletekkel véglegesen megoldani a lakás-
hiányt nem lehet és ez csak egy részlete a lakásügyi
problémának, amelyen a kormány régóta dolgozik.
Ennek a munkájának legkifogásalóbb pontja a há-
romszáz milliós építkezés. Ezzel kapcsolatban meg-
jegyezni kívánom, hogy az építkezések már folya-
matban vannak, s hogy Budapesten eddig 200 kis-
lakás tető alatt áll (a Madarász- és Juranics-utcá-
ban, valamint az Üllői-uton) ezekbe a lakásokba a
jövő hónapban már be is lehet költözni. Ugyancsak
nagyarányu építkezés folyik a vidéki városokban
is. Az is köztudomású, hogy a pestszentlőrinci lösz-
gyár átalakítása, amelyet hónapokkal ezelőtt jave-
soltam, több mint száz lakónak fog helyet adni.
Egyébként más átalakítások is vannak folyamatban.
Ha most már a fővárosnak csakugyan komoly elha-
tározása, hogy a kutató bizottságok útján felderíti
a nem használt helyiségeket, úgy egészen biztosra
veszem, hogy semmi szükség nem lesz azon jog
igénybevételére, amely az ugynevezett nagylakások
nélkülözhető és elkülöníthető helyiségeit az igénylők-
nek juttatja. Amit minden képzelhető alap nélkül
vetettek szemünkre, t. i. a közszolgálati alkalmazot-
tak vagy szabadfoglalkozásúak, (ügyvédek, orvosok,
mérnökök) polgári természetű lakásaik igénybe venni
nem fogjuk.